

ROZDZIAŁ 17

Etyka i społeczna odpowiedzialność biznesu

ĆWICZENIE 17.1

Porównaj definicję etyki biznesu zamieszczoną w podręczniku *Podstawy przedsiębiorczości 2.0* z definicjami z innych źródeł. Poniżej wpisz tę definicję, która jest dla Ciebie najbardziej zrozumiała. Wpisz również tytuł publikacji lub adres strony internetowej, z której ta definicja pochodzi.

ĆWICZENIE 17.2

Na podstawie własnych obserwacji, rozmów z osobami dorosłymi oraz informacji ze środków masowego przekazu wypełnij tabelę, podając w niej przykłady etycznych i nieetycznych zachowań przedsiębiorców.

Etyczne zachowania przedsiębiorców	Nieetyczne zachowania przedsiębiorców

ĆWICZENIE 17.3

Zaznacz (poprzez otoczenie kółkiem cyfr stojących przy opisach), które z opisanych działań przedsiębiorstw są nieetyczne. Uzasadnij swoje odpowiedzi, wpisując uzasadnienia w pustych wierszach.

1. Umieszczenie na opakowaniu produktu żywnościowego nieuzasadnionych naukowo twierdzeń, których celem jest przekonanie klientów do nabycia tego produktu.

.....

.....

2. Umieszczanie na opakowaniu produktu dokładnych informacji o surowcach użytych do jego produkcji.

.....

.....

3. Testowanie kosmetyków na zwierzętach.

.....

.....

4. Dokładanie próbek kawy do gazety.

.....

.....

5. Nadawanie reklam zabawek w czasie emisji filmu przeznaczonego dla dzieci.

.....

.....

6. Opracowanie takiego opakowania produktu, które jest bardzo podobne do opakowania produktu sprzedawanego przez inne przedsiębiorstwo.

.....

.....

7. Przenoszenie zakładów produkcyjnych zanieczyszczających środowisko naturalne do krajów słabo rozwiniętych gospodarczo.

.....

.....

ĆWICZENIE 17.4

Wyszukaj w internecie informacje na temat firm działających na globalnym rynku, które w swojej działalności nie przestrzegają norm etycznych. W pozostawionych pustych wierszach opisz przypadek jednej z takich firm, wskazując, jakie normy etyczne zostały przez nią naruszone i w jaki sposób.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ĆWICZENIE 17.5

Wyszukaj w internecie informacje o różnych przypadkach korupcji i przygotuj notatkę na temat jednego z nich, który – Twoim zdaniem – był najbardziej bulwersujący.

ĆWICZENIE 17.6

Który ze skutków korupcji jest, Twoim zdaniem, najbardziej dotkliwy? Odpowiedź wraz z uzasadnieniem wpisz w pozostawionych pustych wierszach.

.....

.....

.....

.....

.....

ĆWICZENIE 17.7

Znajdź pełną nazwę i informacje kontaktowe do ośrodka wspierania ekonomii społecznej, znajdującego się najbliżej Twojego miejsca zamieszkania, i wpisz je w pozostawionych wolnych wierszach.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ĆWICZENIE 17.8

Obejrzyj film pt. *CSR – społeczna odpowiedzialność biznesu*, znajdujący się pod linkiem bit.ly/ppc17-8 (kod QR →, dostęp: 15.06.2021), a następnie odpowiedz na pytania.

1. Jak brzmi zaprezentowana w filmie definicja społecznej odpowiedzialności biznesu?
.....
2. Jakie przykłady działań uszczęśliwiających pracownika zostały przedstawione w filmie?
.....
3. Jak według twórców filmu jest postrzegana przez lokalną społeczność firma przyjazna środowisku?
.....
4. Jakie korzyści według twórców filmu daje oszczędzanie energii?
.....
5. Jakie korzyści według twórców filmu odnoszą firmy będące mecenasami sztuki?
.....
6. Jak twórcy filmu zachęcają firmy do przeznaczania części dochodu na cele charytatywne?
.....

ĆWICZENIE 17.9

Korzystając z bazy przedsiębiorstw społecznych znajdujących się pod linkiem bit.ly/ppc17-9a (kod QR →, dostęp: 15.06.2021), odpowiedz na zamieszczone poniżej pytania.

1. Kiedy wykonujesz ćwiczenie (podaj datę)? .....
2. Ile przedsiębiorstw jest wpisanych do bazy? .....
3. Ile przedsiębiorstw wpisanych do bazy ma siedzibę w województwie, w którym mieszkasz?
.....
4. Ile przedsiębiorstw wpisanych do bazy ma siedzibę w miejscowości, w której znajduje się starostwo Twojego powiatu? .....

ĆWICZENIE 17.10

Stwórz krótki film zachęcający przedsiębiorstwa do podejmowania działań w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu.

CZĘŚĆ III

Ćwiczenia kompleksowe

ĆWICZENIE III.1

W wykreślanie znajduje się 25 pojęć i nazwisk występujących w trzeciej części podręcznika *Podstawy przedsiębiorczości 2.0*. Wszystkie są umieszczone poziomo. Twoim zadaniem jest znaleźć i zakreślić wszystkie pojęcia i nazwiska.

A	H	Z	T	W	C	H	N	W	O	V	E	V	Ś	C	E	N	A	W	U
D	I	M	I	K	R	O	O	T	O	C	Z	E	N	I	E	F	J	N	S
E	Ó	Ć	P	R	Z	E	D	S	I	Ę	B	I	O	R	S	T	W	O	K
I	G	I	Ż	J	O	F	M	Ą	Ż	Ż	I	N	N	O	W	A	C	J	A
H	M	A	K	R	O	O	T	O	C	Z	E	N	I	E	C	Z	B	H	R
R	M	O	T	E	L	K	O	N	T	R	O	L	O	W	A	N	I	E	Ą
L	P	P	V	Ó	N	K	Y	Ó	Ż	C	Ł	S	T	A	R	T	U	P	Ś
Ę	Ą	F	A	Y	O	L	D	Ś	N	P	R	O	D	U	K	T	L	O	C
U	Ż	H	Ń	V	R	P	R	Z	E	W	O	D	Z	E	N	I	E	Ć	Y
Y	D	Y	S	T	R	Y	B	U	C	J	A	R	Y	X	Z	I	S	W	Ż
Y	S	I	Ć	L	Ą	J	V	G	Q	P	R	O	M	O	C	J	A	M	Q
Y	Ł	Z	A	R	Z	Ą	D	Z	A	N	I	E	I	U	Ć	V	X	Ę	A
Q	A	K	T	Y	W	A	Ś	C	J	M	A	R	K	E	T	I	N	G	P
Ó	Ł	Ż	O	V	V	Ę	O	R	G	A	N	I	Z	O	W	A	N	I	E
S	P	O	N	S	O	R	I	N	G	X	R	E	K	L	A	M	A	Ś	L
S	P	Ó	Ł	D	Z	I	E	L	N	I	A	Ń	Ż	K	O	S	Z	T	Y
D	Ń	B	I	D	E	M	J	U	O	K	O	R	U	P	C	J	A	X	E
R	A	C	H	U	N	K	O	W	O	Ś	Ć	F	P	A	S	Y	W	A	A
W	D	J	Ż	Q	J	O	R	Ą	H	Ć	N	X	B	K	J	T	Ę	I	Z
S	Ń	W	P	R	Z	Y	C	H	O	D	Y	F	B	R	Y	Z	Y	K	O

ĆWICZENIE III.2

Oceń prawdziwość zdań w tabeli i wstaw znak X we właściwej kolumnie.

Zdanie	Prawda	Falsz
1. Przedsiębiorstwa nie są największym pracodawcą w Polsce.		
2. Przedsiębiorstwa tworzą w Polsce największą część produktu krajowego brutto.		
3. Podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą mogą być wyłącznie pojedyncze osoby – nazywane w przepisach prawnych osobami fizycznymi.		
4. Pełną zdolność do czynności prawnych ma każdy człowiek, od momentu urodzenia aż do śmierci.		
5. Zdolność prawną uzyskują osoby, które ukończyły 18. rok życia.		
6. Nowo założona organizacja staje się osobą prawną dopiero z chwilą nabycia osobowości prawnej.		
7. Czynności prawne (np. zawieranie umów, zaciąganie kredytów) w imieniu osób prawnych mogą być podejmowane przez każdego jej pracownika.		
8. W statystyce oraz urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych stosowany jest podział przedsiębiorstw, określony w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).		
9. Rejestrowane w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) przedsiębiorstwa jednoosobowe prowadzone przez osoby fizyczne nie mają osobowości prawnej.		
10. Za zobowiązania spółki osobowej wszyscy wspólnicy (lub co najmniej jeden z nich) odpowiadają całym swoim majątkiem.		
11. Za zobowiązania spółki kapitałowej wszyscy wspólnicy (lub co najmniej jeden z nich) odpowiadają całym swoim majątkiem.		
12. Założycielem przedsiębiorstwa państwowego może być organ administracji rządowej, Narodowy Bank Polski lub bank państwowy.		
13. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw tworzą mikroprzedsiębiorstwa oraz małe, średnie i duże przedsiębiorstwa.		
14. W sektorze prywatnym działają przedsiębiorstwa, których pośrednimi lub bezpośrednimi właścicielami są osoby fizyczne, oraz przedsiębiorstwa z przewagą kapitału prywatnego.		
15. W Polsce nie obowiązuje zasada wolności działalności gospodarczej.		
16. Innowacją jest każdy nowy pomysł.		
17. Nowy model biznesu jest to nowy sposób generowania przychodów przez przedsiębiorstwo.		
18. Otoczenie przedsiębiorstwa w każdym państwie jest takie samo.		
19. Otoczenie przedsiębiorstwa podlega nieustannym zmianom.		
20. Każde przedsiębiorstwo powinno znać swoje otoczenie, obserwować i analizować zachodzące w nim zmiany oraz reagować na nie w odpowiednim momencie.		
21. Zarządzanie każdym przedsiębiorstwem odbywa się w ten sam sposób, ponieważ tak stanowią obowiązujące przepisy prawne.		
22. Ryzyko jest zjawiskiem powszechnym.		

Zdanie	Prawda	Falsz
23. Przedsiębiorstwo nie może ograniczyć ryzyka ani się przed nim zabezpieczyć.		
24. Ze względu na długość okresu, w którym wykorzystywane są składniki majątku przedsiębiorstwa, zalicza się je albo do majątku rzeczowego, albo do majątku finansowego.		
25. Ze względu na postać, w jakiej występują składniki majątku przedsiębiorstwa, są one zaliczane albo do majątku trwałego, albo do majątku obrotowego.		
26. Składniki majątku obrotowego ulegają ciągłym przekształceniom w wyniku prowadzonej przez przedsiębiorstwo działalności.		
27. Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych jest zawsze równa kwocie zysku brutto.		
28. Istnieje tylko jedna forma opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych dochodów osiągniętych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.		
29. Klient, kupując w sklepie dowolny produkt, płaci tylko cenę netto, a podatek VAT musi zapłacić sprzedawca.		
30. Obowiązek prowadzenia rachunkowości mają wszystkie przedsiębiorstwa, bez względu na ich formę organizacyjno-prawną i wielkość osiągniętych obrotów.		
31. Przedsiębiorstwa, których właściciele wybrali – jako formę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych – ryczałt ewidencjonowany, mają obowiązek prowadzenia ewidencji przychodów.		
32. Dowód księgowy może być sporządzony w postaci tradycyjnej (papierowej) lub elektronicznej.		
33. Narzędzia marketingowe mogą być stosowane tylko przez przedsiębiorstwa.		
34. Reklama przekazywana jest odbiorcom za pośrednictwem różnych mediów (nośników reklamy).		
35. Reklamy mogą oddziaływać na ludzi zarówno w sposób pozytywny, jak i negatywny.		
36. O tym, czy przedsiębiorstwo działa zgodnie z etyką biznesu, decydują deklaracje i hasła umieszczone na stronie internetowej i w materiałach reklamowych.		
37. Obowiązkiem każdego przedsiębiorstwa jest opracowanie kodeksu etyki.		
38. Spółdzielnia socjalna może być założona przez co najmniej trzy osoby fizyczne lub co najmniej dwie osoby prawne.		

ĆWICZENIE III.3

W pozostawionych pustych miejscach napisz, co oznaczają w języku polskim wymienione poniżej angielskie skrótowce.

1. CIT – .....
2. CSR – .....
3. PIT – .....
4. PR – .....
5. VAT – .....

ĆWICZENIE III.4

Dopasuj pojęcia do odpowiadających im charakterystyk i wpisz pary (cyfra + litera) do wierszy pod tabelą.

Pojęcie	Charakterystyka
1. Osoba fizyczna	A. Wszystko, czego przedsiębiorstwo potrzebuje do prowadzenia działalności gospodarczej.
2. Zdolność prawna	B. Środki wykorzystywane do finansowania działalności przedsiębiorstwa, pozyskane od innych podmiotów i podlegające zwrotowi w terminie określonym w umowie.
3. Działalność gospodarcza	C. Koszty, których poziom nie zależy od wielkości produkcji.
4. Spółki osobowe	D. Wykorzystywany przez przedsiębiorstwo zestaw instrumentów marketingu.
5. Spółki kapitałowe	E. Każdy człowiek od narodzin aż do śmierci.
6. Zasoby przedsiębiorstwa	F. Przyznawanie klientom różnych korzyści o charakterze materialnym, które uatrakcyjniają produkt i zachęcają do jego zakupu.
7. Otoczenie przedsiębiorstwa	G. Uwzględnianie w działalności firmy interesów społecznych i aspektów środowiskowych oraz budowanie dobrych relacji z osobami i organizacjami zainteresowanymi jej działalnością.
8. Kapitał własny	H. Wszystkie spółki, które mają osobowość prawną.
9. Kapitał obcy	I. Działania, dzięki którym budowany jest pozytywny wizerunek przedsiębiorstwa w otoczeniu.
10. Majątek przedsiębiorstwa	J. Wszelkie czynności, dzięki którym klient może kupić potrzebne mu produkty w dowolnej ilości w odpowiednim dla siebie miejscu i czasie.
11. Koszty stałe	K. Możliwość posiadania praw i obowiązków wynikających z prawa cywilnego.
12. Koszty zmienne	L. Rozmowa sprzedażowa, w czasie której sprzedawca informuje klienta o zaletach produktu i nakłania go do zakupu.
13. Dowód księgowy	M. Wszystkie środki gospodarcze będące w dyspozycji przedsiębiorstwa i wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej.
14. Marketing-mix	N. Wszystkie spółki, które nie mają osobowości prawnej.
15. Etyka biznesu	O. Środki finansowe wniesione do przedsiębiorstwa przez właścicieli, powiększone o wygospodarowane w toku działalności zyski i pomniejszone o poniesione straty.
16. Społeczna odpowiedzialność biznesu	P. Normy i zasady, które pozwalają ocenić, czy działania przedsiębiorstw są moralnie dobre czy złe.
17. Sprzedaż osobista	Q. Wszystko to, co znajduje się na zewnątrz przedsiębiorstwa i ma wpływ na jego funkcjonowanie.
18. Promocja sprzedaży	R. Koszty, które można bezpośrednio przyporządkować do każdej sztuki wyprodukowanego wyrobu.
19. Public relations	S. Dokument potwierdzający, że opisana w nim operacja gospodarcza miała miejsce.
20. Dystrybucja	T. Każda działalność, która jest zorganizowana, ma zarobkowy charakter oraz jest wykonywana we własnym imieniu i w ciągły sposób.